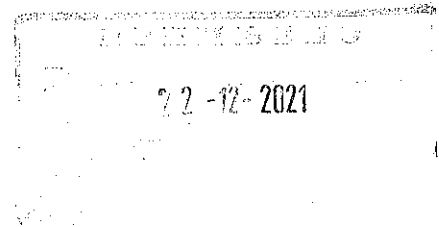

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 У 025301 20 Увп
Бања Лука, 8.12.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Страхине Ђурковића председника вијећа, Душка Бојовића и Смиљане Мрша чланова вијећа, уз учешће записничара Наташе Божић, у управном спору по тужби Удружења за борбу против корупције „Transparency International“ Босне и Херцеговине, са сједиштем у Бањалуци у улици Гајева број 2, заступаном по Срђану Благовчанину - председавајућем Одбора директора (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број 680/19 од 27.8.2019. године Предузећа за гасне пројекте „GAS RES“ д.о.о. Бања Лука, улица Веселина Маслеше број 20, заступаном по в.д. директору Љубу Гламочићу а он по пуномоћнику Владимиру Маркошу адвокату из Бањалуке, улица Српска број 2 (у даљем тексту: тужени), у предмету одобравања приступа информацијама, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањалуци број 11 0 У 025301 19 У од 23.9.2020. године, у нејавној сједници одржаној дана 8.12.2021. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Одбија се захтјев тужиоца за накнаду трошкова поступка.

Образложење

Побијаном пресудом је, у ставу 1. изреке одбијена тужба против оспореног акта туженог, којим је у тачки 1. диспозитива одбијена жалба тужиоца против дописа туженог број 491/19 од 25.6.2019. године, а у тачки 2. диспозитива потврђен тај првостепени акт туженог, којим је тужиоцу одобрен приступ информацијама о саставу и накнадама органа управљања туженог, броју запослених по било ком основу, те о финансијским извјештајима са припадајућим анексима за 2016, 2017. и 2018. годину, а и извјештајима екстерне ревизије за те године, па у тачки 3. диспозитива наведено да тужилац може приступити траженим информацијама у сједишту туженог сваки радни дан у току радног времена, уз претходну најаву доласка. Ставом 2. изреке пресуде је одбијен захтјев тужиоца за накнаду трошкова управног спора, те ставом 3. изреке одбијен захтјев туженог за накнаду трошкова управног спора.

Одбијање тужбе образложено је разлозима да је оспорени акт правилан, јер је захтјеву тужиоца за приступ информацијама удовољено на начин прописан чланом 14. став 2. Закона о слободи приступа информацијама („Сл. гласник Републике Српске“ број 20/01, у даљем тексту: ЗОСПИ) у вези са чланом 16. тог закона, будући да је тужени

обавијестио тужиоца да тражени приступ информацијама може остварити у сједишту туженог сваки радни дан у току радног времена, уз претходну најаву, а имајући у виду да се ради о обимном материјалу (223 стране), односно материјалу чија обимност и садржина није погодна за безбједан трансфер путем e-mail адресе тужиоца, у вези са чим је указано да је сједиште тужиоца, као и туженог у Бањалуци, тако да и нема било каквих трошкова за приступ траженим информацијама, осим по основу умножавања материјала.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање (у даљем тексту: захтјев) тужилац оспорава ту пресуду, због разлога из члана 35. став 2. Закона о управним споровима („Сл. гласник Републике Српске“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), што се односи на повреду закона, другог прописа или општег акта и повреду прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Истиче да је чланом 14. став 2 ЗОСПИ-а предвиђено да подносилац захтјева за приступ информацијама одлучује о начину приступа информацијама, те је неприхватљиво да јавни орган погрешно тумачи законске одредбе и наступајући са позиција ауторитета самовољно одређује који би начин приступа информацији подносиоцу требао да буде најлакши, иако се подносилац већ одлучио за начин приступа информацијама. Таквим поступањем се ствара пракса да ће се и према другим тражиоцима информација у будућности самовољно одређивати начин на који ће моћи остварити приступ информацијама, супротно њиховим могућностима и потребама. Наглашава да је више пута поновио туженом да је спреман платити све трошкове, укључујући трошкове доставе и умножавања, како је то и одређено законским и подзаконским актима, на шта и има право, па како се трошкови умножавања односно фотокопирања свеједно морају платити у износу од 44,60 КМ, за јавни орган је потпуно ирелевантно да ли ће умножену и плаћену информацију тражилац преузети лично или поштом, па уколико се тражилац одлучио да му се достави поштом, јавни орган му то право не може самовољно ускратити. Сматра да је поступањем као у конкретном случају, тужени фактички одбио да му достави тражене информације, јер и није имао стварну вољу да му олакша приступ траженим информацијама, које поступање туженог је суд погрешно оцијенио правилним, чиме није испоштована одредба члана 14. став 2. ЗОСПИ-а. Стога је сваки други начин приступа информацијама, осим оног за који се тражилац информација претходно определијелио, неприхватљив јер је повезан са додатним потешкоћама у остваривању права на слободан приступ информацијама, што је супротно члану 2. ЗОСПИ-а и самом духу тог закона који почива на томе да остваривање права на приступ информацијама мора бити омогућено на најлакши могући начин. С тим у вези се позива на став изражен у пресуди Суда Босне и Херцеговине број С1 3 У 016730 14 У од 1.7.2015. године да се доношењем одлуке да се подносиоцу захтјева одобри једино лични увид у информације у просторијама јавног органа, без остављања могућности да му се информације умноже о његовом трошку и прослиједи на адресу, повређују одредбе члана 1, 2. и 14. став 2. ЗОСПИ-а, јер нису разматране све чињенице и околности како би се без одлагања олакшало саопштавање информација. Додаје да се већ спорио са туженим око истог проблема, па је Врховни суд Републике Српске донио пресуду број 11 0 У 020677 18 Увп од 20.5.2020. године којом је уважен његов захтјев за ванредно преиспитивање пресуде нижестепеног суда, која је преиначена тако да је тужба уважена и рјешење туженог поништено, а са образложењем да је условљавање преузимања копија документације, искључиво у просторијама туженог, сваког радног дана у оквиру радног времена и уз претходну најаву, супротно одредбама члана 14. став 2. и члана 2. ЗОСПИ-а. Предлаже да се побијана пресуда укине или преиначи тако да се тужба уважи и оспорени акт поништи, а туженом наложи да му омогући слободан приступ траженим информацијама, на начин да му се доставе на

његову адресу, те такође да се тужени обавезе да му надокнади трошкове управног спора у виду таксе на тужбу и пресуду, а и таксе на предметни захтјев.

Тужени у одговору наводи да је побијана пресуда правилна, а захтјев тужиоца контрадикторан и беспредметан јер му је омогућен приступ траженим информацијама, а споран је само начин на који може остварити то право. Истиче да је поступљено у складу са чланом 2. ЗОСПИ-а који прописује да се информације под контролом јавног органа објављују по најнижој прихватљивој цијени, што је у конкретном случају и био лични приступ тужиоца траженим информацијама у сједишту туженог, код чињенице да је сједиште тужиоца у непосредној близини сједишта туженог, па би управо лично преузимање документације у сједишту туженог представљало најефикаснији облик доставе и не би проузроковало додатне трошкове достављања односно преузимања, а такође би дало највећи степен сигурности да се сва тражена документација и информације благовремено доставе тужиоцу, а достављање путем електронске поште није могуће технички реализовати због обима документације, а и не би представљало довољно заштићени облик преноса података. Исто тако достављане путем поште би трајало знатно дуже и проузроковало би додатне трошкове у односу на лични приступ тужиоца у сједишту туженог. Како су у конкретном случају тражене информације садржане у 232 странице штампаног материјала, сматра да инсистирање тужиоца да му се информације доставе на начин како је то затражио, представља злоупотребу права на судску заштиту, јер му право на слободан приступ информацијама није повријеђено. Предлаже да се захтјев одбаци или одбије, а тужилац обавезе да сноси трошкове поступка.

Размотривши захтјев, одговор туженог, побијану пресуду, оспорени акт и остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. ЗУС-а, одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из списка произилази да је тужилац дана 12.6.2019. године поднио туженом, који је под контролом Владе Републике Српске као јавног органа, захтјев за приступ информацијама које се односе на састав управе туженог, са износима накнаде за чланове управљачких тијела, број запослених код туженог, те финансијске извјештаје са припадајућим анексима за 2016, 2017. и 2018. годину, а и извјештаје екстерне ревизије за те године. Тужени је одговором број 491/19 од 25.6.2019. године, одобрио тужиоцу приступ тим информацијама, тако да их може преузети сваког радног дана у сједишту туженог у току радног времена, уз претходну најаву. Оспореним актом је жалба тужиоца против тог првостепеног акта одбијена, уз напомену да су трошкови фотокопирања/умножавања документације утврђени Упутством о трошковима умножавања материјала Министарства правде Републике Српске („Сл. гласник Републике Српске“ број 64/01, у даљем тексту: Упутство), тако да за информације од 223 странице износе 44,40 КМ, с обзиром да се првих 10 страница не наплаћује, а тај износ је потребно уплатити на жиро рачун туженог прије преузимања документације, уз презентацију доказа о уплати. Побујаном пресудом је оспорени акт оснажен, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Законитост и правилност побијане пресуде се не може довести у сумњу наводима предметног захтјева.

Наиме, тачно је да је циљ ЗОСПИ-а, како је то прописано чланом 1. тог закона, да се установи да информације под контролом јавног органа представљају добро од

вриједности и да јавни приступ тим информацијама промовише већу транспарентност и одговорност тих јавних органа, те да су те информације неопходне за демократски процес (став 1), а и да се установи да свако лице има право приступа тим информацијама у највећој могућој мјери у складу са јавним интересом, а такође да јавни органи имају одговарајућу обавезу да објаве информације (став 2).

Одредбом члана 14. став 2. истог закона је прописано да ако се одобри приступ информацији, било дјелимичној или цијелој информацији, надлежни јавни орган дописом о томе обавјештава подносиоца захтјева (иако би правилније било да се то учини рјешењем, како то и прописује ЗОУП), којим дописом се обавјештава подносилац захтјева о: а) могућности личног приступа информацијама у просторијама надлежног јавног органа, и б) могућности умножавања, процијењеним трошковима умножавања, те да се умножавање подносиоцу захтјева обезбјеђује након извршене уплате, с тим да када је умножавање информације веома сложено или дуготрајно, умножавање се обезбјеђује подносиоцу захтјева у вријеме које је прихватљиво и за подносиоца захтјева и за надлежан јавни орган; и/или прилаже копија тражене информације када се она обезбјеђује бесплатно у смислу члана 16. ЗОСПИ-а.

У конкретном случају је неспорно да је удовољено захтјеву тужиоца за приступ информацијама, при чему је тужени навео да из објективних разлога није у могућности да тражене информације достави електронским путем, па да тужилац има могућност да лично приступи тим информацијама у просторијама туженог и преузме умножене примјерке тражених информација, уз претходно уплаћивање трошкова умножавања материјала у складу са Упутством, како је то и прописано чланом 16. ЗОСПИ-а.

Према томе, тужени је поступио у складу са чланом 14. став 1. и 2. ЗОСПИ-а, а код чињенице да је сједиште тужиоца и туженог у Бањалуци, удаљено једно од другог (како то тужени наводи) свега око 50 метара, па би свако другачије закључивање у суштини представљало злоупотребу права предвиђених ЗОСПИ-ем, како то тужени основано истиче у одговору на предметни захтјев.

Имајући у виду наведено, а како ни остали наводи из захтјева нису могли утицати на другачије одлучивање, по оцјени овог суда побијаном пресудом није остварен ниједан од разлога из члана 35. става 2. ЗУС-а, па се предметни захтјев, на основу одредбе члана 40. став 1. тог закона, одбија.

Како је предметни захтјев одбијен, тужиоцу према одредбама члана 49. и 49а. ЗУС-а не припадају ни трошкови поступка по основу подношења предметног захтјева, а такође ни трошкови управног спора (у погледу којих је побијаном пресудом и одбијен захтјев тужиоца за накнаду тих трошкова), па тако да се и захтјев тужиоца за накнаду трошкова поступка одбија.

Записничар
Наташа Божић

Предсједник вијећа
Страхиња Ђурковић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић